

Van LINEAIRE naar CIRCULAIRE ECONOMIE

INHOUD FICHE

Samen denken wij over de overgang naar circulair ontwerpen en afval vermindering. Terwijl circulaire economie zich een plaats maakt in business modellen, is het noodzakelijk dat de consument mee doet in de praktijk (consu-minder). Afval wordt hulpbron in de industrie sector, en grondstoffen worden besparen als alle reststoffen opnieuw worden ingezet. De nauwste circle tot besparen is onderwerpen herstellen.

DOELGROEP

Vanaf 12 tot/met 17

DEELNEMERS

Aantal: max. 25
leerlingen
(in groepjes van 5)

WAAR

In uw klaslokaal

TIMING

1 uur lestijd

MATERIAAL

- ▶ Een bord en een krijt (of een groot blad met stifts) om een schema te tekenen
- ▶ Verschillende onderwerpen: een oude t-shirt of gsm (om te beginnen), dan 5 onderwerpen (mogen ook defect zijn) die een tweede leven zouden kunnen hebben
- ▶ Iets om te schrijven op gekleurde post-its (30 tal)
- ▶ Optioneel: een pc om een filmpje te tonen en een Pwt-file (voorbeeld van initiatieven actief in de circulair sector)

EDUCATIEVE DOELSTELLINGEN

- ▶ De take/make/waste concept identificeren
- ▶ Creativiteit openen om naar oplossingen richten
- ▶ Het levenslijn van een huishoudelijk onderwerp illustreren, waar treedt ik op als consument
- ▶ De verschillende type economie concepten: substitutie, functionaliteits, collaboratieve, solidaire, re-conditionering, geven, tweede hands, herbruiken (de verschillende filialen)
- ▶ Mee doen in het grondstoffen besparen als een wijze akteur in de circulaire economie. Pistes om anders en beter consumeren met de 5 R's principes : refuse, re-use, re-pare, re-furbish, re-conditionning, re-value, re-cycle)
- ▶ De nauwste circle om het leven van defecte onderwerpen te verlengen (en afval tegelijkertijd verminderen) is repareren. Hulp vind jij in een Repair Café.

TREFWOORDEN

Minder afval
Grondstoffen besparen
Creativiteit
Economische concepten
Solidaire-tweedehands-herwardering filialen

TIMING VAN DE WORKSHOP

INLEIDING

🕒 15 min. 👥 Animateur tegen de hele klas

- ▶ Nadenken over de levenscyclus van het aangeboden versleten T-shirt. Wat is de status van dit object op zijn levenslijn? Kunt u ons vertellen welke stappen er nodig zijn om het T-shirt te maken? A/ winning van grondstoffen B/ het maken C/ vervoer D/ distributie/ verkoop E/ gebruik/consumptie (T-shirt), F/ verwijdering (afval) met inbegrip van recycling en verbranding => Lineair concept: 'take', 'make', 'waste'
- ▶ Om de lijn in een lus te veranderen, wordt het afval een hulpbron (geen verwijdering)

1ste STAP

🕒 5 min. 👥 Allemaal samen: het paperclipspel

- ▶ Je krijgt 3 minuutjes om van dit onderwerp iets anders te maken. Buiten zijn kantoorcontext kan dit stuk nogal van dienst zijn. Dank u voor uw ideeën, ieder op zijn beurt.
- ▶ Het resultaat wordt bekend en begroet. Dankzij creativiteit is jullie potentieel uitgekomen.

2e STAP

🕒 15 min. 👥 In sub-groepen: uitdelen van onderwerpen en post-its

- ▶ Brainstorm ideeën over mogelijke vormen van hergebruik of opties om de levensduur van het object te verlengen (één idee, één woord per post-it). Een woordvoerder wordt aangewezen.
- 🕒 6 min/groep 👥 **Vooraan 5 ideeën voorstellen, post-it op het bord**
  - ▶ Terwijl de klas luistert, worden de post-its op het bord geplakt en concepten geciteerd
  - ▶ De animateur tekent de verschillende cyclus van de circulaire economie op het bord en leg de verschillende concepten uit. De 5 R's voor de particulier, en de uitdaging voor ondernemingen.
- 🕒 5 min. 👥 **Transitie periode van lineaire naar circulaire economie**
  - ▶ Ieder akteur moet meespelen: beter consumeren en ondernemingen ecologisch ontwerpen.

SAMENVATTING

🕒 10 min. 👥 Animateur tegen de hele klas

- ▶ Afval wordt een hulpbron. De lus die het dichtst bij de consument ligt, is reparatie. Als besparing van grondstoffen gekoppeld wordt aan eco-design dan zouden alle burgers beter kopen. Alles is gelinkt in de markt: vraag een aanbod, prijs en verbruik. Daarom ontstaan nieuwe concepten in economie voor ondernemingen: substitutie (je vervangt een stuk), functionaliteitseconomie waar je de dienst gebruikt in plaats van bezitten...
- ▶ Maar ook medewerkingseconomie, sociale economie, tweedehands-economie, geven, delen,...
- ▶ De circulaire economie voorstelt meer synergies en het leven van bestaande onderwerpen verlengen via Repair Cafés (burgelijk initiatief dat sociale banden stimuleert).